

*Терещенко С. І., д.е.н., професор,
Тінгаєв В. О., магістрант,
Сумський національний аграрний університет*

СКЛАДОВІ СУЧАСНОГО МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МАЛОГО БІЗНЕСУ

Мале підприємництво є інструментом прискорення економічного зростання як розвинутих країн, так і країн, що розвиваються, має позитивні зовнішні наслідки для економіки та соціальної вигоди та робить вагомий внесок у забезпечення соціальної стабільності, підвищення зайнятості населення та розвиток інноваційних технологій.

Підвищення ефективності діяльності підприємства базується на досягненнях науки і техніки, передовому вітчизняному та зарубіжному досвіді. Чим доцільніше й ефективніше використовуються новітні досягнення науки і техніки, які є першоджерелами розвитку продуктивних сил, тим успішніше вирішуються першочергові (у виробничому плані) соціальні завдання життєдіяльності суспільства.

Державна підтримка суб'єктів малого бізнесу є предметом дослідження багатьох науковців у сфері економіки і права. Питання державної підтримки малого підприємництва в Україні та провідних країнах світу висвітлюються на сторінках наукових видань такими вітчизняними вченими, як З.С. Варналій, В.І. Герасимчук, В.І. Ляшенко, Т. В. Некрасова, І. В. Труш, Г.М. Колесник, М.О. Казим, І.Ю. Матющко, Н.Д. Чала, Н.А. Ясинська та інші

Мета полягає у обґрунтуванні складових сучасного розвитку малого бізнесу за рахунок його матеріально-технічного забезпечення.

Операційна система. Операційна система це комп'ютерна програма або комплекс програм, яка керує обладнанням (технічною частиною) ПК або верстата чи іншого агрегату. З огляду на таке операційні системи можна розглядати як різновид програмного забезпечення[3].

Кожна програма кимось зроблена та має авторське право. Підприємства, що використовують програмне забезпечення, можуть бути його власниками (як об'єкта інтелектуальної власності), якщо такий програмний продукт створено самим підприємством або на його замовлення (наприклад, для спеціалізованого обладнання) або якщо майнові авторські права на такий програмний продукт були придбані в іншого власника. Проте найчастіше йдеться про операційні системи і програмне забезпечення сторонніх виробників, на які підприємство отримує право користування (на підставі укладеного ліцензійного

договору, угоди, що може укладатися окремо або передбачати автоматичну згоду зі стандартизованим її текстом у разі придбання ліцензії). Ліцензія (ліцензійний договір) надає право на використання програми або її копії в установленому порядку. У цьому разі витрати визнаються роялті, але податкова кваліфікація платежів за операціями з програмним забезпеченням може мати відмінності з бухгалтерським обліком, і це слід враховувати.

Ліцензування. Ліцензії на використання комп'ютерних програм бувають різних видів, залежно від умов користування й оплати. Наприклад, вони можуть бути безстроковими та на певний строк, передбачати разову або регулярну (періодичну) оплату. Деякі ліцензії надають право використовувати програми, прив'язані до певного обладнання, і не можуть бути використані в іншому обладнанні. Такі програмні продукти називають OEM (від англ. Original Equipment Manufacturer), що означає поставку такої програми в складі готового завершеного продукту (наприклад, ПК чи верстата). Виробник домовляється з постачальником програмного забезпечення і продає його програму, відразу встановлену на ПК, разом із самим комп'ютером. Інші ліцензії надають право використовувати програму на різних ПК. Як правило, офісні пакети програм, антивіруси, що придбаваються окремо, можна використовувати на різних ПК (з обмеженням кількості).

Є ще корпоративні ліцензії, де ліцензується певна кількість конкретних або неконкретних ПК, що використовуються підприємством. Підприємство може мати право замінити ПК, але зі збереженням їх кількості.

Найчастіше використовується схема з окремою програмою. Якщо програма (право користування нею) придбавається окремо, має окрему вартість і згідно з ліцензійним договором (угодою) може використовуватися без прив'язки до конкретного комп'ютера чи верстата, її розглядають в обліку як НМА - право користування програмою. Відповідний підхід підтверджується п. 25 МСБО 38. Також, важливим фактором інвестування в програмне забезпечення є і матеріальне старіння, закінчення життєвого циклу програми та оновлень[1].

Оновлення операційної системи та програмного забезпечення - обов'язковий та дуже важливий процес для підтримання працездатності підприємства. Дуже часто компанія не оновлює свій «софт» до останньої версії операційної системи. Це небезпечна тенденція: ризики такого підходу значно перевищують переваги. Більшості компаній наплювати на новітні «фішки», зміну інтерфейсу, вони просто не хочуть його змінювати, тому що «звикли» або взагалі не мають на це ресурсів. Оновлення операційної системи та програмного забезпечення майже завжди включають внутрішню оптимізацію та додатковий захист даних.

Давайте розглянемо кілька причин, чому необхідно регулярно встановлювати останні версії платформи на мобільні пристрої.

Безпека. З кожним оновленням виробники програмного забезпечення нейтралізують кілька проблем, помилок і потенційних загроз. Кожен день хакери роблять все можливе, щоб знайти слабкі місця в системі, намагаються отримати вигоду з отриманої інформації і постійно шукають нові способи отримати доступ до приватних даних користувачів. Чим довше операційна система не оновлюється, тим більше «відкритих дір» залишається доступним для кіберзлочинців. Основною причиною регулярних оновлень операційної системи є максимальний захист. Старий програмний код не захищений від хакерів і кіберзлочинців. Додаткова небезпека полягає в тому, що всі ці вразливі точки входу зазвичай публікуються після випуску оновлень. Тому однією з найважливіших заповідей інформаційної безпеки є регулярне оновлення програмного забезпечення.

Нові корисні функції. На щастя, оновлення програмного забезпечення не завжди пов'язані з негативним досвідом: розробники не лише видаляють всі можливі проблеми, але й регулярно розширяють та удосконалюють функціональність системи. Тому, якщо відтермінувати оновлення, підприємство часто втрачає позиції на ринку та широкі можливості.

Швидкість та якість роботи. Оновлення операційної системи та програмного забезпечення, дозволяє підприємству працювати швидше та ефективніше. Нові функції можуть суттєво покращити користувацький досвід, підвищити ефективність праці, оптимізувати процеси виробництва так і збільшити конкурентність фірми та ексклюзивність послуг, які вона надає[2].

Краще функціонування додатків. Окрім всього іншого, нові версії програм охоплюють розширення та обмеження для API, котрі дозволяють додаткам сторонніх розробників взаємодіяти зі програмою та даними на ньому, розробляючи різноманітні розширення, скрипти та функції.

Отже, мале підприємництво є основою економічного життя малих підприємств, орієнтуючись на найбільш типові риси ринкових відносин, є рушійною силою ринкової економіки. Одним із вирішальних чинників сприяння розвитку ефективного бізнесу є його інфраструктура підтримки, представлена бізнес-центрами, бізнес-інкубаторами, науково-технологічними парками, центрами трансферу технологій, фондами підтримки бізнесу, лізинговими компаніями, консалтинговими центрами тощо.

Список використаних джерел:

1. Доповідь про досягнуті результати щодо покращення умов ведення підприємницької діяльності, розвитку малого та середнього бізнесу та підтримки індивідуальної підприємницької ініціативи. URL: <http://economy.gov.ru/>. - Назва з екрану. (дата звернення 04.10.2022)
2. Бутко М.П., Попело О.В. Інтелектуальний капітал як чинник модернізації регіонального економічного простору: монографія. Ніжин: Аспект-Поліграф. 2014. 372 с.
3. Ткаченко О.В. Методичні підходи до оцінки майна . III Міжнародна науково-практична конференція "Проблеми формування нової економіки XXI століття". 2015 р. 25 с.